

Panel diskusija "RAVNOPRAVNO U INFORMACIONO DRUŠTVO" Beograd, april 2006

# RAVNOPRAVNO U INFORMACIONO DRUŠTVO



Panel diskusija "RAVNOPRAVNO U INFORMACIONO DRUŠTVO" Beograd, april 2006

# **RODNO OSETLJIVE SMERNICE U PROGRAMIMA/PROJEKTIMA ZA IZGRADNJU NACIONALNE INFRASTRUKTURE ZA e-KOMUNIKACIJE**



# NACIONALNA INFORMACIONA INFRASTRUKTURA I SMERNICE

- ❖ Strategije razvoja telekomunikacionog i radio difuznog sektora još nisu urađene
  
- ❖ Mogućnost da svi učesnici/ce u izradi strategija (iz Vlade, resornih ministarstava, zatim regulatori, operatori i servis provajderi) razmatraju aspekte koji se odnose na uključivanje principa rodne ravnopravnosti u politike ovih sektora.

## OPŠTE SMERNICE KOJE TREBA DA BUDU RAZMATRANE U PROCESU IZRADE STRATEGIJE KOMUNIKACIJA

- ❖ Podržati osnivanje grupe ili imenovanje eksperta/kinje za pitanja primene principa rodne ravnopravnosti u sektoru telekomunikacija i to unutar sledećih tela:
  - Ministarstava,
  - Tela koja se bave regulativom u komunikacijama (Regulatorne Radiodifuzne agencije - RRA i Regulatorne agencije za telekomunikacije - RATEL ) i
  - Velikih operatora i servis provajdera.
- ❖ Pregledati i korigovati propise, cirkularne materijale, odrednice i procedure kako bi se uklonile bilo kakve predrasude po pitanju rodne ravnopravnosti.
- ❖ Promovisati prikupljanje i analizu rezultata primene principa rodne ravnopravnosti kao deo procesa preispitivanja politike poslovanja



## OPŠTE SMERNICE KOJE TREBA DA BUDU RAZMATRANE U PROCESU IZRADE STRATEGIJE KOMUNIKACIJE

- ◆ Posebna analiza treba da obezbedi informacije o rodnoj strukturi korisnika komunikacionih servisa što će na dalje unaprediti politiku pružanja servisa korisnicima/cama uz prepoznavanje njihovih specifičnih potreba
- ◆ Razvijati sisteme za prikupljanje rodno senzibilnih statističkih podataka u saradnji sa Odsekom za ID MDULS i Republičkog zavoda za statistiku

### *KORISNICI/CE SMERNICA:*

- Nadležna ministarstva
- Odsek za ID
- Regulatorna tela u sektoru komunikacija, RRA i RATEL
- Operatori

# SMERNICE U RAZMATRANJU STRATEŠKIH MOGUĆNOSTI

## UNIVERZALNI SERVIS

- ❖ Kroz licencu/e i/ili dozvolu/e za pružanje univerzalnog servisa obavezati operatora/e da svako naseljeno mesto u Srbiji ima telecentar odnosno mesto iz koga je moguće imati pristup širokopojasnim servisima na tehnološki neutralnoj bazi,
- ❖ Ohrabriti žene iz lokalnog okruženja da se uključe i vode telecentar ili da uz mikro kredit formiraju telecentar,
- ❖ Telecentar treba da bude lociran na mestu gde je pristup ženama lak u svakom smislu (primer: škola, mesna kancelarija, biblioteka, obdanište, prodavnica, ženska udruženja a ne kafana, restoran, pumpa za snabdevanje gorivom itd),
- ❖ Paralelno sa izgradnjom telecentara vršiti e-opismenjavanje lokalnog osoblja telecentra,
- ❖ Cene pristupa i servisa za siromašno stanovništvo, posebno onih koji žive u ruralnih područjima (a tu je najviše žena i dece) treba da budu prihvatljive, a gde je potrebno obezbediti i odgovarajuće subvencije

# SMERNICE U RAZMATRANJU STRATEŠKIH MOGUĆNOSTI

## LICENCIRANJE

- ❖ Licencni kriterijumi treba da obuhvate i procenu kompanija sa rodnog aspekta (sa visokim procentom vlasništva od strane žena i/ili visokim procentom žena u top menadžmentu).
- ❖ Osigurati da su procedure za dobijanje licenci i oglašavanje javno dostupni.
- ❖ Regulatori treba da, kao sastavni deo dodeljivanja licence, obezbede mehanizme koji će osigurati da licencirani u svojim organizacijama imaju programe za postizanje rodne ravnopravnosti.
- ❖ Regulatori treba da, pri uspostavljanju kriterijuma za dobijanje licenci, razmotre dosadašnju socijalnu odgovornost kompanija kao i njihove planove da doprinesu univerzalnom pristupu komunikacijama (kao što su njihova spremnost da učestvuju u razvojnim projektima, projektima tipa telecentar, lokalni radio, osnivanju edukacionih programa kojima će se privući omladina, posebno devojke za sticanje tehničkog obrazovanja

## SMERNICE ZA PROCESE ZAPOŠLJAVANJA I OBUKE

- ❖ Jednake mogućnosti za žene i muškarce (različitih etničkih, klasnih i starosnih grupa) za sva radna mesta koja su na raspolaganju, kroz javno oglašavanje, kod svih učesnika u e-komunikacijama (institucije). Uvesti vrlo jasan standard da se u tekstu oglasa za nova radna mesta uključi sledeća rečenica: „Posebno ohrabrujemo žene da se prijave“ ili nešto slično.
- ❖ Institucije treba da uspostave politiku "afirmativne akcije" ili kvota (na bazi realnih nivoa kvalifikovanih kandidata za svaku poziciju) kako bi se osigurao princip jednakih mogućnosti i izbegla bilo kakva tendencija segmentacije rada i/ili profesionalne segregacije na radnom mestu.
- ❖ Institucije treba da razviju rodno ravноправну poslovnu politiku kroz povećanje broj žena na svim menadžerskim, nadzornim i rukovodećim pozicijama i mehanizam za praćenje i izveštavanje o preduzetim merama.

## SMERNICE U PROCESIMA ZAPOŠLJAVANJA I OBUKE

- ❖ Institucije treba da razviju kadrovsku politiku tako da se privuku žene stručnjaci za rad na tehničkim, regulatornim i zakonodavnim pozicijama.
- ❖ Dodela stipendija treba da ima princip jednakog broja studentkinja i studenata sa naglaskom na pozitivnu diskriminaciju devojaka na tehničkim fakultetima ili bar 30% stipendista treba da su studentkinje. Formiranje specijalnog Fonda za dodelu stipendija studentkinjama predstavlja modalitet za povećanje broja žena stručnjaka za IKT
- ❖ RRA i RATEL kao i operatori i servis provajderi u definisanju predloga politike stručnog osposobljavanja kadrova moraju osigurati jednak pristup muškarcima i ženama za sve obuke kako domaće tako i međunarodne
- ❖ RRA i RATEL treba da uspostave rodno senzibilne indikatore o unapređivanju znanja, doškolovanju i obukama